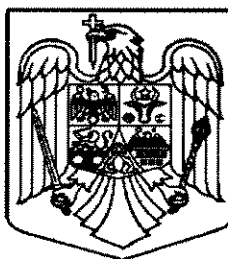

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

ROMÂNIA

**CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII
PLENUL**

**HOTĂRÂREA nr. 1245
din 20 noiembrie 2014**

Prin nota Direcției Legislație, documentare și contencios nr. 27579/1154/2013 au fost supuse analizei Plenului Consiliului Superior al Magistraturii unele aspecte privind procedura de constatare și sancționare a incompatibilităților magistraților, prevăzută de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea și organizarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative și, respectiv, de Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, sub aspectul compatibilității dintre acestea și a delimitării atribuțiilor specifice instituțiilor prevăzute de lege.

1. În conformitate cu art. 25 alin. (1) din Legea nr. 176/2010, „*fapta persoanei cu privire la care s-a constatat că a emis un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea obligațiilor legale privind conflictul de interese ori starea de incompatibilitate constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective, în măsura în care prevederile prezentei legi nu derogă de la aceasta și dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni*”. La alin. (3) al aceluiași articol, se stabilește că „*fapta persoanei cu privire la care s-a constatat starea de*”

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

incompatibilitate sau de conflict de interese constituie temei pentru eliberarea din funcție ori, după caz, constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective".

Din interpretarea acestor dispoziții, Plenul reține că, din perspectiva consecințelor stării de incompatibilitate sau a conflictului de interese, pot exista două categorii de funcții sau demnități publice: una în cazul căreia constatarea acestei stări conduce în mod direct la eliberarea din funcție și una în cazul căreia o asemenea stare constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării care i se aplică.

Mai multe acte normative care reglementează statutul persoanelor care exercită funcții și demnități publice prevăd sancțiuni specifice pentru cei care încalcă prevederile referitoare la incompatibilități și la conflictul de interese. Astfel, în caz de incompatibilitate, intervine încetarea mandatului pentru următoarele categorii de funcții și demnități publice: deputați și senatori (Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu modificările ulterioare), aleși locali (Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările ulterioare), judecătorii Curții Constituționale (Legea nr. 47/2004, republicată, cu modificările ulterioare), membrii Consiliului Concurenței (Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările ulterioare) sau membrii Curții de Conturi (Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările ulterioare).

În schimb, în cazul judecătorilor și procurorilor, art. 99 lit. b) din Legea nr. 303/2004, republicată, prevede expres că „încălcarea prevederilor legale referitoare la incompatibilități și interdicții privind judecătorii și procurorii” constituie abatere disciplinară. Pentru această abatere disciplinară nu este prevăzută o sancțiune specială, ci se aplică, proporțional cu gravitatea abaterii, una dintre sancțiunile prevăzute la art. 100 din aceeași lege.

Rezultă că, în cazul judecătorilor și procurorilor, este incidentă cea de-a doua ipoteză prevăzută la art. 25 alin. (3) din Legea nr. 176/2010, fapta cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau de conflict de interese constituind abatere disciplinară și sancționându-se potrivit Legii privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Având în vedere, însă, dispozițiile cu caracter special ale art. 25 alin. (4) din Legea nr. 176/2010, potrivit cărora „prin derogare de la dispozițiile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară, sancțiunile disciplinare care pot fi aplicate ca urmare a săvârșirii unor abateri dintre cele cuprinse în prezenta lege nu pot consta în mustrare sau avertisment”, rezultă că judecătorilor și procurorilor cu privire la care s-a constatat încălcarea prevederilor legale referitoare la incompatibilități și conflictul de interese, nu li se poate aplica sancțiunea avertismentului.

Pe aceste premise, Plenul reține că, în cazul judecătorilor și procurorilor cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau de conflict de interese, nu intervine direct și automat eliberarea din funcție, ci fapta constituie abatere disciplinară cu privire la care se poate aplica una din următoarele sancțiuni:

- diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 20% pe o perioadă de până la 6 luni;
- mutarea disciplinară pentru o perioadă de până la un an la o altă instanță sau la un alt parchet, situate în circumscripția altei curți de apel ori în circumscripția altui parchet de pe lângă o curte de apel;
- suspendarea din funcție pe o perioadă de până la 6 luni;
- excluderea din magistratură.

2. O altă problemă analizată de Plen vizează dispozițiile alin. (2) al art. 25 din Legea nr. 176/2010, care reglementează o sancțiune specială, astfel: „*persoana eliberată sau destituită din funcție potrivit prevederilor alin. (1) sau față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate este decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor prezentei legi, cu excepția celor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnitatea publică respectivă sau a încetării de drept a mandatului (...)*”.

Aceste dispoziții instituie o interdicție specială pentru *persoana eliberată din funcție* potrivit prevederilor alin. (1) ale aceluiași articol (ca urmare a aplicării sancțiunii disciplinare constând în eliberarea sau destituirea din funcție ori ca urmare a angajării răspunderii penale pentru o infracțiune decurgând din conflictul de interese sau starea de incompatibilitate) sau ca urmare a constatării conflictului de interese ori a stării de incompatibilitate.

Nici Legea nr. 176/2010 și nici Legea nr. 303/2004 nu conțin nicio dispoziție în sensul exceptării magistraților de la aplicarea acestei dispoziții legale.

Având în vedere însă că, în cazul judecătorilor și procurorilor cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau conflictul de interese, nu intervine direct și automat eliberarea din funcție, rezultă că interdicția specială în discuție se aplică acestora doar în situația în care au fost sancționați disciplinar cu excluderea din magistratură sau au fost eliberați din funcție în condițiile art. 65 alin. (1) lit. f) și f¹) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin urmare, doar în aceste cazuri, judecătorul sau procurorul respectiv va fi decăzut din dreptul de a mai exercita orice funcție sau demnitate publică ce face obiectul Legii nr. 176/2010 (și nu doar funcția de judecător sau procuror), cu excepția celor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării din funcție prin decret prezidențial.

În cazul în care sancțiunea disciplinară care i se aplică unui judecător sau procuror față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate este alta decât excluderea din magistratură, interdicția menționată mai sus nu mai operează.

3. Luând în analiză și problema incidenței prevederilor art. 25 alin. (4) din Legea nr. 176/2010 analizate anterior, cu privire la imposibilitatea aplicării sancțiunii avertismentului, Plenul reține că acestea se aplică în toate cazurile, indiferent dacă Agenția Națională de Integritate a fost sau nu cea care a sesizat Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la existența unui conflict de interese sau a unei stări de incompatibilitate referitoare la un judecător sau procuror.

Potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 176/2010, „*Dispozițiile prezentei legi se aplică următoarelor categorii de persoane, care au obligația declarării averii și a intereselor:*

(...)

6. *membrii Consiliului Superior al Magistraturii;*

7. *judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți, asimilații acestora, precum și asistenții judiciari;*”

Din interpretarea acestui text de lege, rezultă că toate dispozițiile sale sunt aplicabile judecătorilor și procurorilor, nefăcându-se nicio precizare că anumite părți sau secțiuni din cuprinsul său operează doar pentru anumite persoane sau doar în anumite cazuri.

De asemenea, din analiza Legii nr. 176/2010, reiese că dispozițiile sale se aplică cu prioritate atunci când acestea derogă de la reglementările aplicabile demnității, funcției sau activității respective [art. 25 alin. (1) și (4), art. 26 alin. (3) din lege].

Pe de altă parte, nu există nicio dispoziție legală care să limiteze aplicarea prevederilor art. 25 alin. (4) în cazul judecătorilor și procurorilor doar pentru situația în care Consiliul Superior al Magistraturii este sesizat de Agenția Națională de Integritate.

În aceste condiții, prevederilor legale în discuție trebuie să li se acorde eficiență indiferent de modalitatea de sesizare a Consiliului.

Mai mult decât atât, o soluție contrară este de natură să încalce principiul egalității în drepturi, consacrat în art. 16 din Constituția României, republicată. Astfel, s-ar ajunge în situația în care, de exemplu, un magistrat care a încălcat prevederile legale referitoare la incompatibilități și interdicții și în legătură cu care nu există o sesizare din partea Agenției Naționale de Integritate să fie sancționat cu avertisment, iar unui alt magistrat, care a încălcat aceleași prevederi, însă cu privire la care există o sesizare din partea Agenției Naționale de Integritate să i se aplice o altă sancțiune din cele prevăzute la art. 100 din Legea nr. 303/2004, republicată, mai grea decât avertismentul.

Într-un astfel de caz, existența sau nu a unei sesizări din partea Agenției Naționale de Integritate nu ar constitui o motivare obiectivă și rezonabilă pentru aplicarea unui tratament diferențiat.

Interpretarea pe care Curtea Constituțională a dat-o principiului egalității în drepturi a cetățenilor în jurisprudența sa este îndeaproape legată de sensul pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului l-a dat principiului nediscriminării. Astfel, prin Decizia nr. 82/2012, instanța de contencios constituțional a reținut că „*violarea principiului egalității și nediscriminării există atunci când se aplică tratament diferențiat unor cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă sau dacă există o disproporție între scopul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite*”.

De asemenea, prin Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994 a Curții Constituționale s-a statuat că „*principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice*”, (a se vedea și Decizia Curții Constituționale nr. 135 din 5 noiembrie 1996).

Față de cele anterior expuse, rezultă că prevederile Legii nr. 176/2010 analizate mai sus, cu privire la imposibilitatea aplicării sancțiunii avertismentului, sunt aplicabile judecătorilor și procurorilor în toate cazurile, indiferent dacă Consiliul Superior al Magistraturii a fost sesizat sau nu de Agenția Națională de Integritate.

4. În fine, un alt aspect supus analizei Plenului ridică problema compatibilității între unele dispoziții din Legea nr. 176/2010 și din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare.

Dispozițiile Legii nr. 317/2004, republicată, descriu procedura disciplinară ce se desfășoară cu privire la faptele prevăzute în Legea nr. 303/2004, săvârșite de judecători și procurori, fiind reglementate o serie de termene în care pot fi efectuate actele de procedură.

Coroborând prevederile art. 26 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 176/2010 cu cele ale art. 45 alin.

(2) din Legea nr. 317/2004, republicată, rezultă că Agenția Națională de Integritate comunică raportul de evaluare, prin care s-a constatat existența unui conflict de interese sau a unei stări de incompatibilitate în privința unui judecător sau procuror, Consiliului Superior al Magistraturii, care, la rândul său, va putea sesiza Inspekția Judiciară în vederea efectuării cercetării disciplinare prealabile și, respectiv, a exercitării acțiunii disciplinare.

Potrivit art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010, „*Prin derogare de la dispozițiile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară, sancțiunea poate fi aplicată în termen de cel mult 6 luni de la data rămânerii definitive a raportului de evaluare, potrivit prevederilor legale. În cazul în care cauza de incompatibilitate a încetat înainte de sesizarea Agenției, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată în termen de 3 ani de la încetarea cauzei de incompatibilitate, dacă legea nu dispune altfel*”.

Legea nr. 317/2004, republicată, nu prevede un termen în care poate fi aplicată sancțiunea disciplinară, ci doar arată, în cuprinsul art. 46 alin. (7), că acțiunea disciplinară poate fi exercitată în termen de 30 de zile de la finalizarea cercetării disciplinare, dar nu mai târziu de 2 ani de la data la care fapta a fost săvârșită.

Dispozițiile acestui din urmă act normativ au aplicabilitate generală în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, pentru toate faptele prevăzute de Legea nr. 303/2004, republicată, și nu doar pentru cele referitoare la încălcarea dispozițiilor referitoare la interdicții și incompatibilități. În materia conflictului de interese și a incompatibilităților, dispozițiile Legii nr. 176/2010 se aplică cu prioritate atunci când acestea derogă de la reglementările aplicabile demnității, funcției sau activității respective, deci inclusiv de la cele aplicabile judecătorilor și procurorilor.

Prin urmare, în cazul în care Consiliul Superior al Magistraturii a fost sesizat de Agenția Națională de Integritate în legătură cu o faptă a unui judecător sau procuror cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau de conflict de interese, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată în termen de cel mult 6 luni de la data rămânerii definitive a raportului de evaluare prevăzut la art. 21 din Legea nr. 176/2010 sau, în cazul în care cauza de incompatibilitate a încetat înainte de sesizarea Agenției, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată în termen de 3 ani de la încetarea cauzei de incompatibilitate, dacă legea nu dispune altfel.

Față de considerentele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, prin vot direct și secret,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE:

Art. 1 – În cazul judecătorilor și procurorilor cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau de conflict de interese, nu intervine direct și automat eliberarea din funcție, ci fapta constituie abatere disciplinară cu privire la care se poate aplica una din următoarele sancțiuni:

1. diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 20% pe o perioadă de până la 6 luni;
2. mutarea disciplinară pentru o perioadă de până la un an la o altă instanță sau la un alt parchet,

situate în circumscripția altei curți de apel ori în circumscripția altui parchet de pe lângă o curte de apel; 3. suspendarea din funcție pe o perioadă de până la 6 luni; 4. excluderea din magistratură.

Art. 2 - În cazul în care sancțiunea disciplinară care i se aplică unui judecător sau procuror față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate este alta decât excluderea din magistratură, interdicția de a mai exercita orice funcție sau demnitate publică ce face obiectul Legii nr. 176/2010, cu excepția celor electorale, prevăzută la art. 25 alin. (2) teza I din aceeași lege, nu mai operează.

Art. 3 - Prevederile Legii nr. 176/2010, cu privire la imposibilitatea aplicării sancțiunii avertismentului, sunt aplicabile judecătorilor și procurorilor în toate cazurile, indiferent dacă Consiliul Superior al Magistraturii a fost sesizat sau nu de Agenția Națională de Integritate.

Art. 4 - În cazul în care Consiliul Superior al Magistraturii a fost sesizat de Agenția Națională de Integritate în legătură cu o faptă a unui judecător sau procuror cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau de conflict de interese, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată în termen de cel mult 6 luni de la data rămânării definitive a raportului de evaluare prevăzut la art. 21 din Legea nr. 176/2010 sau, în cazul în care cauza de incompatibilitate a încetat înainte de sesizarea Agenției, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată în termen de 3 ani de la încetarea cauzei de incompatibilitate, dacă legea nu dispune altfel.

Art. 5 – Prezenta hotărâre se publică pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii.

Data în București, la data de 20 noiembrie 2014

PRESEDINTE,
Judecător Dr. Adrian Bordea

